

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлям. 504-060.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр.-Чехословаччини 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
750 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
Друківні: 223-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

На днях **ПОЯВИТЬСЯ**
найбільший ілюстрований

КАЛЕНДАР

„КРИНИЦЯ“ на рік
1937

Серед нашої календарної літератури — „КРИНИЦЯ“ це дійсно всесторонньо і по мистецьки опрацьована
300 сторін великої вісімки

Ціна зол. 1.50, порто 30 сот.

МАЛА НАСТІЛЬНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЩОДЕННОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Замовляти у Видавн. „Діло“

Інтервенція у справі номенклатури українських місцевостей.

У вівторок 22. вересня ц. р. була в тернопіль-
ського воєводи п. д-ра Білика делегація Україн-
ської Парламентарної Репрезентації в особах
вист. голови посла Володимира Целевича і по-
сла Василя Болюха та делегація Головного Ви-
даю „Просвіти“ в особах д-ра Івана Брика і дир.
Семена Магалаєса у справі розпорядку повіто-

вих старостів тернопільського воєводства про
польські назви для українських місцевостей.
Делегати вказали брак правної підстави і по-
літичну недоцільність того роду розпорядку.
П. воєвода заявив готовість негайно справу
розглянути і видати відповідні розпорядки.

Абісинський клин у Женеві.

НІ ВПЕРЕД, НІ ВЗАД.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Гостра криза внутрі-
шньої комісії, що її праці зосереджу-
ють на собі увагу всіх делегацій, спричинила
тимчасову перерву в нормальних працях Ліги
Націй. Найкращим доказом є те, що досі не ви-
брали ще заступника президента Зборів, які
не мають ще уконституованої президії.

ІТАЛІЙСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Італійський делегат
де Мічелі покинув радіофонічний конгрес і ви-
їхав до Риму. Цей виїзд пояснюють, як політич-
ну маніфестацію проти Ліги Націй.

СОВІТСЬКІ ІНТРИГИ В ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 23. 9. ПАТ. Місцеві політичні
кола, які слідкують із великим зацікавленням
за ходом подій у верифікаційній комісії, по-
тверджують загальну думку, що Італія не візь-
ме участі в зборах Ліги Націй, якщо абісин-
ської делегації не зліквідують остаточно на же-
невській терені. Тому всі компромісові розв'яз-
ки, як передача цієї справи гаському трибуна-
лові з тимчасовим допущенням абісинської де-
легації, оцінюють в італійських кругах як не-
можливі до прийняття. Такі рішення не дають
Італії ніякої сатисфакції. Італія виразно спречи-
ла свої домагання підчас останньої візити
сир. Авенола в Італію.

Уругвай зірвав

дипломатичні взаємини з Мадридом.

ЛОНДОН, 23. 9. ПАТ. З Монтевідео інфор-
мують, що уругвайський уряд зірвав диплома-
тичні взаємини з червоним урядом. Уругвай-
ського посла відкликали з Мадриду разом із ці-
лим персоналом, а охорону життя й майна гро-
мадян Уругваю перебрало посольство Аргенти-
ни. Причиною зірвання дипломатичних взаємин

є розстріл трьох сестер уругвайського віцекон-
суля, яких обвинувачували у співпраці з пов-
станцями. Рішення Уругваю є незвичайно важ-
ке і може мати поважні наслідки, якщо інші
уряди латинської Америки підуть за прикладом
Уругваю.

Дефіляда гітлерівців перед Мусолінієм.

РИМ, 23. 9. ПАТ. На венецькій площі в Ри-
мі передфілювало перед Мусолінієм 500 гітле-
рівців. Бальдуром фон Шірахом у провіді.
Крім Мусолініа були ще на площі мін. закор-

донних справ граф Чіано, секретар партії Ста-
раче, німецький міністер справедливости Франк,
і німецька амбасада з військовими аташе.

Мадрид підмінований.

ЧЕРВОНІ СХОПИЛИ ДІТЕЙ, ЯК ЗАРУЧНИКІВ.

З Мадриду повідомляють, що привезли там
тисяч кілька кілограмів динаміту. Його зло-
жили в опері і відти розвозять по місті та під-
земеллях. Всі більші будівлі в місті. Червоний
урад числить з можливістю втечі з міста і
всіх підмінувати всі державні будинки.

ЕНДАЙ, 23. 9. ПАТ. Коли національні вій-
ська заняли Орно, не застали там 140 дітей зі
Сарагосси, які перебували там на фермах. Вияви-
лося, що дітей вивезли вантажним автом чер-
воні міліціонери. Про дальшу долю дітей нічого
не відомо.

СПЕЦІАЛІСТ ВНУТРІШНИХ НЕДУГ

Д-р Остап Прийма

ВЕРНУВСЯ і ординує тепер від 9—11 і 16—17
Львів, вул. ЛИЧАКІВСЬКА 37 а. Тел. 261-50
Пересвітлювання рентгеном. Радіотерапія. 2750 2-3

МИ ХОЧЕМО
ТІЛЬКИ

ПАСТЕРИЗОВАНОГО МОЛОКА
МАСЛОСОЮЗУ

воно позбавлене хвороботворчих бактерій
і тому хоронить перед
ЗАРАЗЛИВИМИ НЕДУГАМИ.

За Скрипником

і Крушельницькими —
Коцюбинський і Порайко...

Львів, 23. вересня 1936.

Совітська діяльність тим характернішою, що
ніколи не можна знати, чи тамошня беструда ді-
шло вже до шийли, чи досягнуло апогею, чи може
принесе воно ще нові несподіванки, нову жменю
непередбачених страхів. Коли у 1919. році мос-
ковські більшовики розстрілювали на Україні та-
ких лівих ес-ерів, як Щиряца, що був найцірні-
шим прихильником і пропагатором порозуміння
і збояльної спілпраці з більшовиками — чули ми
аргументи, що це ніби ще був період воєнного ко-
мунізму та що зрештою комуністи дійсно не мали
підстав вірити надто глибоко колишнім одиоду-
дам Граторієва чи навіть — Зеленого. Але потім
прийшов процес Спілки Визволення України, на
якому „ліквідували“ такого проносованого змів-
новіховця, як Ніковський і таких на 100 прц. збоя-
льних супроти радазали та з політичних тенден-
ція хемічно випраних науковців, як Кримський.
Але тоді називалося, що всотакі це був „масо-
вий елемент“ і що в таких часах, як фенатична
боротьба ідей, нема місця на „нейтральних“ ані
на „теплих“. Не стало міюця і для Мхалю Гру-
шевського, хоч як накручував він останні свої
наукові твори під совітську маніру і як підливав
іх більшовицьким соціально-революційним сосом.
Вкінці прийшла черга й на старих та правовірних
комуністів: згинули не тільки неврастичний пи-
сьменник Хмільовий, але й отарий, загартований
у політичній борні політик з твердими нервами,
— приятель Леніна Скрипник. І тоді ще наші до-
морослі раданофіли поховували трагедію Хміль-
ового і Скрипника трагічним незорозумінням
чи навтошніми партійними селомечами. Аж всіх

НОВА КНИЖКА:

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

НОВА КНИЖКА:

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок.

З М І С Т:

Ціна 5 зол. (Порто 60 сот.)

Мета й метода — Наш XIX-й вік — Напрямки та напрями — Пам'яті Мирний — Михайло Старицький — Карпенко Карий — Іван Франко — Агатагел Кримський — Володимир Сазимович — Леся Українка — Михайло Коцюбинський — Юсип Макош — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Леся Мартович — Марко Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Якім — Петро Карманський — Сергій Єфремов — Володимир Винниченко — О. Олесь — Грицько Чупринка — Микола Флавіський — Степан Васильченко — Спридон Черкасенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життєписи і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла“ і у всіх українських книгарнях.

тих радянофілів на чолі в Антоном Крушельницьким і двома його синами, що не за страх, але за совістю тіло й душу в більшовиків ради були віддати — після слідами Букшваного. Все це ще не були „правдиві“ комуністи, — одні „навіть“ не мали партійних білетів, інші хоч і мали, проте були „закаптуреними петлюрівцями“.

„Правдиві комуністи“ були, жили і діяли — ревно, енергійно діяли на пошкідливі всім „закаптуреним“, бо лівих вже давно на Україні не стало. До тих правдивих комуністів, не у лапках, а тільки опрацьованих комуністів, які своє комуністичне вірство печатали кров'ю і сліми земляків, належав у першому ряді Юрій Коцюбинський, нарком військових справ під час кривавого лададу на Київ у 1918. році: цей Юрко Коцюбинський фірмував всі вірства червоного командарма Муравйова і це до Юрка Коцюбинського звертався пламенним прилюдним листом Сергій Єфремов, як до „малого сина великого батька“. Юрко Коцюбинський не був навіть Конаром-Палащук, бо цей останній — хоч теж 100%-вий комуніст, як нарком земельних справ, був тільки одним із безпосередніх опричинників лиха колективізації: Коцюбинський був опричинником ще безмірно більшого лиха. Та й проза Україною не кидав він доказувати щораз новими доказами свою комуністичну правдивість та свою вірогідність зловильності супроти московських прихвильовців. Адже було прилюдною тайною, що Юрко Коцюбинський, як радник совітського посольства у Варшаві кермував всією більшовицькою роботою на галицькому терені. Нічого йому це не помогло. Сьогодні він арештований, як „агент Коновальця“!

Другий такий ланцюговий зв'язок із „правдивих“ більшовиків — це Порайко. Один із тих пер-

ших українських більшовиків, які перетривали з більшовиками всю долю-недолю, працюючи з більшовиками і для більшовиків як один із найрештливих. Народний комісар судівництва — це одно з найчужіших і найбільш відповідальних становищ у совітській ерархії. І Порайко втримувався ввесь час у верхівці совітської бюрократії. Обвинувачувач у процесі Олішки Визволення України, висланий на роєстріли і на Соловки, працював над окріпленням московського панування на Україні як вірний співробітник і прислужник Постишева. Сьогодні і він — „агент Коновальця“...

Перед новим монстр-процесом на Україні.

За що арештували Коцюбинського і Порайка?

„Більшовик“ з 27. VІІІ. ц. р. подає:

„Слідство у справі Коцюбинського виявляє щораз більше гіді, яка закралася в компартію України. Показується, що багато українських нібито комуністичних діячів були буквально на послугах Коновальця, що є агентом німецької і польської інтервенції (?). Слідство виявляє, що після приїзду до Харкова Букшваного з Польщі по всій Україні посилюється робота націоналістів під стигу ОУН, де керує знаний „вожд“ Коновалець. Букшвановий намовив Коцюбинського, щоби він пристав до тої Організації. Коцюбинський дістав добру суму грошей і за те прилучився продавати до руйнівської роботи націоналістів. Коцюбинському почав помагати приятель Букшванового, Порайко, що в компартії мав велике довіря. До тої компартії прилучилися теж Логинів, Тирчук і Голубенко. А провідниками тієї організації були Титар і Плєскачевський. Плєскачевський стрічався в Женеві із Коновальцем, від якого дістав приказ збити Косюра і Постишева та змагати до відірання України від совітського Союзу.

Плєскачевський вернувшись з Женев, де був секретарем при совітській місії в Союзі Народів,

почав свою роботу. Передовсім та організація почала закладати всюди свої групи. Виявляючи своїм підвладним опанувати всі частини на Україні. І так опанували дотепер Чернівецький Робітник, „Маріопольський Пролетаріат“, „Вісті“ і „Комсомольська Україна“. Цією останньою газетою старалися впливати на ховання молоді. Ту лінію мав підтримувати Гербенко. І він насправду хитро настроював молоді зорожо до совітської влади. Слідство виявляє, що Порайко мав звязки зі всіми бандами, які гегер масово грасують по всій Україні. Він діав приказ, щоби організувати великий страйк робітників і селян разом з червоними козаками і деякими частинами червоно-армійців на війні арсенали України і так добути в своїй руладу. Маршалом військ мав бути Коцюбинський. Але — пише даліше „Більшовик“ — на деякі патріотизмові більшої частини населення України ту бандитську роботу Коцюбинський, Порайків і інших в час закладовано. А Коцюбець мусів втікати з Женев, бо закоротили йому руки до України“.

(Гл. вступна стаття у цьому числі).

— 0 —

„RADJO-EXCELLORPHON“

без уземлення.

без антени,

прає без кришталю.

Дає змогу слухати закордонні стації.

Зол. 78.50

Догідні умови.

„RADJO-EXCELLO“

ЛВІВ,

Сикстуська 14.

Тел. 277-30

1-3 2740

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Але Галицький Соїм, скликаний на наради від 10. січня до 17. лютого 1894. р., не був уже спокійний. Посол Юліан Романчук поставив внесок на безпосередні соїмові вибори з сільських громад; та цей внесок удостоївся того, що його відіслали до адміністраційної комісії.

Далі прийшло до суперечки д-ра Теофіла Окуневського з митрополитом Сильвестром Сембратовичем щодо католицької місії в краю, а в бюджетовій дебаті виступав д-р Михайло Король проти політики уряду, що розвиває солідарність нашої репрезентації; Юліан Романчук критикував „сильну руку“ адміністрації та заявив, що доки система супроти нас не аминиться, доти мусимо займати відпорне становище.

Подразнений цими атаками відповів намісник граф Казимир Бадені, що він ніякої угоди з тими панями не заключував, а робив, що потрібне до признання оправданних, поміркованих та актуальних домагань українського народу, і при цих засадах залишиться з залізною послідовністю — або з аступниками українського народу, або без них!

12

Це був тяжкий визов супроти нашого представництва. Але ніхто з наших послів не це відразу не відповів, хоч отся полеміка стала початком кінця нової ери.

Український Клуб у віденському парламенті розбився, бо послі Олександр Барвінський та Анатоль Вахнянин тягнули свою політику далі за урядом, а послі Юліан Романчук і Кость Телишевський обстоювали своє становище проти уряду. Ославлені Баденівські вибори до Галицького Соїму, що відбулися дня 25. вересня 1895. р., наслідком величезних зловживань і безправств викликали загальне обурення. Наших передових кандидатів, як Романчука, Олесницького, Короля і Гурика, повалено виборними зловживаннями. З уваги на цю самоволу цісарського намісника організовано велику українську депутацію до цісря (в числі 221 членів) і делегацію цієї депутації під проводом о. Івана Озаркевича прийняв цісар дня 16. грудня 1895. р. Домагання депутації, щоби провірити безправства органів державної влади, розв'язати Галицький Соїм і приказати органам влади на будуче легально поступати при виборах, передав цісар своїй владі до розгляду, але з цього нічого не вийшло.

Тому роззухвалений цим граф Казимир Бадені, що в міжчасі з намісника став президентом міністрів і міністром внутрішніх справ, перевів у місяці березні 1897. р. криваві вибори в Галичині до австрійського парламенту. Шойно в дні 28. листопада 1897. р. соромно впав граф Казимир Бадені, коли довів до того, що до віденського

парламенту впроваджено поліцію...

Ось так довго конала нова ера. Юліан Романчук не увійшов уже до Галицького Соїму. Але при найближчих виборах у 1900. р. знову вибрав його українське населення послом до австрійського парламенту, де він послушав аж до року до Австрії.

Романчук виконував обов'язки голови політичного Товариства „Народна Рада“, що відбуло Загальні Збори дня 28. грудня 1897. р. і мило: розв'язання парламенту, потягнення до відповідальності органів уряду і загальної амністії для засуджених у виборчих процесах. Ті ж Збори заявили проти розширення автентичності країв, а за автономією народностей і за єдиною Галичини на дві частини: українську і польську.

З другого боку став у 1898. р. мислитель у Львові „Руслан“, як періодичний орган української урядової партії, за підмогою австрійського міністерства закордонних справ. Сама християнсько-суспільна партія організувалася формально під проводом Олександра Барвінського аж у 1911. р.

Варто ще зазначити, що дня 26. грудня 1899. р. перевів Юліан Романчук поширення української народної партії на національно-демократичну партію і став її головою. Інші її програмні програми, організації і тактики цієї партії були: д-р Євген Левицький, д-р Володимир Сидимович, проф. Михайло Грушевський і др. др. Франко.

(Д.Д.)

Луговий попис у Львові.

„Великий Луг“ улаштував цього року 24. вересня Лугове Свято. В неділю 20. вересня ц. р. відбувся луговий попис Львова і підлявських „Лугів“. Розуміється, що цього попису щодо кількості учасників не можна рівняти з Луго-м Святом 24. V. ц. р.

В мин. неділю відбувся „Луг“ в год. 9. рано в церкві св. Юра. де вислухали тихої Служби Бо-жої, що її відправив Преосв. І. Бучко. Прекрасну проповідь виголосив о. прабат Куніцький, яка звучить в ній на оборонців Алькавіру в Еспанії, які повинні бути прикладом для луговників у боротьбі з всякого роду комунаєм і комунарями.

Опісля на подвір'ю церкви св. Юра уформу-валися похід. В склад походу входили три сотні укладуєвих луговників, дві сотні луговничок і сотня старших луговників. Похід попереджував відділ луговників виколесників. Похід перейшов вулицями Львова згідно з устаткованою програмою. Дубинка витала окликами оплесками і квітами атисцилінованих лави луговників та луговничок.

Попозаду в год. 3. відбулися в Луговому Го-роді вприви хустинами, виправи мішани, шалицями і якісь дефіляда виправляючих. Перед виправ-ми вручено нагороди переможцям у змаганнях виколесників, які відбулися 18. вересня. По дефі-ляді „Луг“ зі сні відійшли в площі додому і в год. 5. почався попис львівських відділів лугови-ків та луговничок. Ішли виправи малих луговничок на латі і шалі, виправи луговників на коні і поручі, виправи луговничок кулями, виправи луговничок сві-тлами і світляна вежа. І масові виправи і виправи львівських відділів випали зовсім задовільно. Вже було восім темно, коли по скінчених виправах пу-блика і виправляючі стали розходитись домів. Вийшло було коло 2000.

Порошки для дорослих
з ф.бр. зн.

KOWALSKINA

живило при неспинки
БОЛЯХ
ГОЛОВИ

„Ревні боввани“.

Р) Нераз писалося вже про цю небувалу річ, яка счинилася у рядах комуністів перед по москвинським процесом. Під час цієї паніки від-кривали по всіх-усюдах троцькістів і зіновіаців. Тепер, комуністи, які займають провідні станови-ща в партії денунціюють безпідставно на право і діло щоб лиш не стрітутися з закидом „недоста-ті чуйності“. „Правда“ з 17. ц. м. називає усіх застрашених чисткою і нестварених у „великі пані“ Ц. К. партії „ревними бовванями“.

Центральне Товариство Підтримки Краєвого Вирібництва

у Варшаві, Шпитальна 5, тел. 232-00
запрошує всіх оглянути

ПОТЯГ-ВИСТАВУ

на мальовничій трасі Гуцульщини, Поділля і Львова:

Надвірна-Коломия-Снятин-Городенка-Заліщики-Бучач-Чортків-Копичинці-Гусятин-Збараж
25. IX. 26-28. IX. 29-30. IX. 1. X. 2. X. 3. X. 4. X. 5. X. 6. X. 7. X.

Тернопіль-Зборів-Золочів-Львів.

8-9-10. X. 11. X. 12-13. X. 14-19. X.

Вистава у 32 вагонах зображує розвій краю: рілля, торгівлі і промислу. Цінні білетів: 10, 25 і 50 сот

Відновлюймо нашу гарну традицію!

Обжинковий фестин у Гумніських пов. Тербовля.

Одним з дуже гарних виявів нашої народ-ньої культури, це обжинковий звичай, які ще по деяких наших селах затрималися. В неділю, 13. ц. м. члени читальні „Просвіти“ в Гумніських пов. Тербовля, на спілку з місцевим тов. „Луг“ під проводом студ. теоль. Осипа Гаврилюка ула-дили на громадському майдані фестин, що в його програму аставлено між іншим похід жен-ців з поля по закінченню жнив, з вінком пше-ниці до господаря дому. Ось входить на майдан жінці й косарі, співаючи обжинкові пісні, всі в народній ноші. Посередині ведуть дівчину, що несе на голові пшеничний вінок, щоб віддати його господареві дому, як знак закінчення жнив. Всі жінці й косарі йдуть із попереджува-ними пшеницею косами й серпами, а все це ра-зом взяте — та рідна наша пшениця, ті рідні жінці, в наших рідних строях в супроводі пре-гарної обжинкової пісні: „Наш вінок не з поло-ви, з ярої пшениці“ — викликають мрійливу згадку про наше колишнє минуле. Аж жаль по-думати, що такий гарний звичай, цей живий свідок культури нашого села так швидко і тепер майже ні-де не практикується. Під враженням цієї незабу-тої сценки з фестину в Гумніських хочеться закликати до всіх, щоб такі звичаї чи то об-жинкові, чи весільні, косарські чи ще інші, дбай-ливо зберігали в практиці, а де їх вже нема, там треба би бодай в мініатурі відновлювати і тим треба би бодай у мініатурі відновлювати те, що гарне і рідне, чого ніхто другий не має, а що

вже поволи виходить з уживання і йде в забуття. Продовженням цієї обжинкової сцени була стріча козаків з нашими жінками. Їхня розпо-ва про давню козацьку славу, а закінчення сце-ни, це напад татарів на наше село і козацька перемога.

Другу частину програми виконали спільні виправи при звуках оркестри луговників з Гум-ніськ, Семенова, Застіноча і Слобідки. З пов-ним признанням треба висловитися, що виправи ті випали прегарно. Вправляло около 120 членів в одностроях, карністю, симпатичному учаслі з повним життям і почуттям ритму і темпа. До вправа пригравала дута оркестра з Тербовлі під проводом д-ра І. Козака.

Треба сказати, що Гумніська дещо прискі-пшеним темпом ростуть у гору. В усіх товари-ствах села слідна праця місцевого пароха о. Се-мена Гаврилюка, що під його проводом пов-став в останніх літах і вже викликається гарний читальняний дім, в якому концентрується жит-тя усіх місцевих товариств. Мішаний хор, що існує вже впродовж 9 літ, веде далі свою культурну працю під амлім проводом і старан-ною дбайливістю місцевого студента теології Осипа Гаврилюка. Баганим булоб, щоб культур-на діяльність в селі росла з року на рік, та щоб деякі імпрези виходили з такою підготовою і такими моральними успіхами, як цього річного осінній обжинковий фестин.

І. Г.

НОВІ МОДЕЛІ

дешевих апаратів дзеркальних з оптикою ч. 4,5 і ч. 3,5
та солідно збудовані апарати інж. А. ШАРФ
до побільшення поручає! Львів, Сикстуська 2. 2517 2-2

Розв'язання сойму і сенату?

Деякі варшавські часописи подали вістку, що сойм і сенат після ухвалення бюджету роз-в'язуть.

Львівський ознайомлено-всепечний „Дзвін“ Польські пише, що в колах, зближених до уряду, ця вістка „не має найменшого підтвердження“.

ДІД МОПАСАН.

Справа з латиною.

Докінчення.

Отже змовились ми, що дядько Пікдан та я підемо у фіяєрі до перевозу „Коровичий хвіст“, зустрінемося на тому місці з Анжекою і там я зложу їх у свій човен, бо я в ті часи завався був до човна. Тоді відвезу їх на „Острів у квітах“, де ми з полюбляєм, усі троє. Сам я до них припро-свас: хотів натішитися із свого тріумфу, а стар-ше, погодившись з моїми міркуваннями, тимса-м доважав, що справді стратив голову, так рис-нувши своїм становищем.

Коли ми прибули до перевозу, де мій човен че-кав стояв зачеплений, я побачив у траві, чи рідше понад високою травою ширі крутому бе-реві величезну червону парасольку, наче химерну, бігачку маківку. Під парасолею чекала нас наша прусувальниця в недільному строї. Я здиву-вався. Вона справді була гарненька, хоч блідава, змарила, хоч у манерах її дещо вбачалося пе-рестіє.

Дядько Пікдан зняв перед нею шапку, вило-вися. Вона подала йому руку. Подивились оди-на на одного, слова не промовили. Посідали потім у свій човен, і я взявся весел.

Сиділи обоє обурч на задній лавочці. Старий перший розпочав мову:

— Гарна година сьогодні для прогулянки в човні.

— О, певне! — відказала вона стисну-

уєнький проворний, мов би шкляне лезо, прослі-док. Повстало з того тихе хлюпотіння, вода побіля човна злетенька збурювалась гарненькою хвилюю.

Коли прибули ми до ресторану, вона стала домовини. вибрала обід: смажену рибу, курчи, салату. Потім поведла нас по острові, а знала його чудово.

Сталась тоді весела, пустотлива. навіть на-омішкувата.

Аж до десеру не заводили мови про кохання. Я поставив шампанського, і дядько Пікдан був добре під чаркою. Вона, я сама вже веселенька, озвалась до нього:

— Пане Пікне!*)

А він раптом:

— Вес, панно, пан Равль повідомив про мої до вас почуття?

Вона спованила мов який суддя.

— Так, добродію

— Чи я ви так само до мене прихильні?

— На такі питання не відповідають ніколи. Він хвилювався аж задихався.

— Але чи — промовив — настане доля такий час, коли я зможу вам сподобатись?

Вона усміхнулася.

— Телепню. Та ви-ж дуже милий!

— Чи ви, панночко, гадаете, що за який час ми змоглиб...

Вона завагалась на хвилину, а тоді промо-вила тремтючим голосом...

— Це ви до того кажете, щоб зо мною побра-тись? Бо інакше ніколи, так і знайте!

*) Пікне — гостроносий.

— Так, моя панно!

— Ну, згода, пане Пікне!

Так ці дві нерозсудні голови подали собі сло-во, і все через якогось там хлопчину. Але я не ду-маю, що воно навозражжик, а вони тимбільше. На-вель найшла непевність.

— Знаєте, не маю я нічого, навіть чотирьох су.

Він пробелькотав, бо паний був, як Силан.

— А я я маю заощаджених п'ять тисяч франків.

Вона скрикнула радісно:

— Як так, то ми моглиб щось улаштувати!

Він зашепотівся:

— Влаштувати? Що?

— А хіба я знаю? Там побачимо. З п'ятьма тисячами франків люди багато дечого роблять.

Виж не захочете, щоб я пішла жити у ваш пан-сіон, правда?

Він аж зяк так далеко не сляз, мурмотів тільки, зніяковівши остаточно:

— Влаштувати? Що? Це не з руки. Я тільки латину й знаю.

Вона й собі задумалась, перебираючи в па-м'яті всі професії яких для нього прагнула.

— Не моглиб ви бути зо лікаря?

— Ні, не маю на те дилітуму!

— А за фармацевта?

— Там менше.

Вона радісно скрикнула — найшла тиж!

— Тоді ми купимо крамницю з бакалією! О!

Яке щастя! Крамницю з бакалією! Невеличка, звичайно, з п'ятьма тисячами франків далеко не заїдеш.

Він обурився:

Після погрому у Настасові.

Про погром у Настасові, тернопільського повіту, та про убивство бл. п. Михайла Лапчука, оштрафова Івана, якого доконали місцеві комуністи в неділю 30. серпня ц. р. читачі „Діла“ поінформовані в обширній статті посла д-ра Ст. Барана, що на місці зображає усі дані від очевидців тих сумних подій. Реляції д-ра Ст. Барана були наскрізь об'єктивні у протиставленні до допису в „Громадському Голосі“, де факти насвітлено тенденційно і представлено їх невірно. Цікаве та характеристичне в ньому, що про власниство морального, а може й фактичного співучасника погрому й убивства та організатора латвієцьких комуністів-опришків — Івана Бичека, — допис „Гром. Голосу“ зовсім не згадує. Сталося це мабуть тому, що Іван Бичек був членом соціалістично-радикальної партії та бував не раз і на партійних зборах. Тернопільським радикальним лідерам здається, сьогодні стидно за таку компанію, хоч мабуть не стидяться того, що членом їх партії є відомий руйник і старостинський шпихач з недалекого Острова Соли Антків. Слід згадати й те, що згаданого Бичека взяла в оборону польська бруківська преса („Век Нови“) на основі поліційних реляцій, бо Бичек удержував завжди якнайліпші взаємини з місцевою поліцією та старався підобритися до лаякам.

Зате „Гром. Голос“ накинувся цілком неслухняно на місцевого парубка Федька Процишина, що

промовляв на похороні, вказуючи недвозначно на нього як на винуватця сумних подій. Можливо, що Процишин давніше належав до місцевих комуністів, як неодинокі в місцевих молодих хлопців, втілюваних там Іваном Бичеком, але сам покинув їх ряди і сьогодні поборює комуну як і тих, які уюди приготували ґрунт для комунізму.

Поліція перевела багато арештувань серед місцевих молодих комуністів і вони всі сидять у слідчій в'язниці при окружному суді в Тернополі. Слідство ще не покінчене і від часу до часу йдуть нові арештування. З огляду на значну кількість арештованих і пошкоджених слідство потребує довший час і розправи можна сподіватися мабуть аж десь у грудні ц. р.

Комуністи в Настасові після арештів притихли, але все ще перед ними треба бути обережним та ніяким чином не допускати їх до наших товариств і установ і щільно стежити за їхньою поведінкою. Покищо перервалися відвідини якогось молодого жидка й жидівочки (комуністів) з Тернополя, які давніше майже щотижня приїжджали до Настасова, відбували наради з місцевими комуністами та ширили між ними комуністичну брбл.

Тяжко ранені в часі погрому поволі приходять до здоров'я і їх життя не грозить вже більше ніякої небезпеки.

— 0 —

Потяг-вистава в краю.

В часі боротьби з господарською кризою залучає на увагу діяльність Т-ва підтримки краю вихідців, що від 1932. р. організує щорічні тури потягу-вистави, який доходить до найдалішніх закутків краю. Приїзд такого потягу до кожного містечка стає сенсацією для його мешканців, що живуть далеко від світу. Навязати контакт з їхніми культурними і матеріальними потребами й дати їм змогу користатися з виробів сільського промислу є завданням потягу-вистави. Хто відвідав його 32 виставові вагони, що репрезентують з експонатах, графіконах і дидактичних таблицях виробництво крайового промислу, опертого на власних сировинах, той стає приятелем цієї імпрези.

Ваштування потягу-вистави має даліше на меті показати південно-східні сторони краю з центрами промислу і торгівлі та спопуляризувати багатство й доробок хліборобського населення.

Вироби народного, зокрема килимарського промислу мають устійнення попит у центрі краю. Розвиток льняної та вовняної продукції дає змогу зарікувати місцевому населенню. Тому важне всяке зближення в господарській діяльності і вимінах крайових багатств у внутрішній торгівлі серед місцевого населення.

Друга тура потягу-вистави переходить цього року околиці гуцульського Підгір'я та Поділля і кінчиться у Львові. Пригадуємо, що дальші його постой такі: 24. ц. м. Галич, 25. Надвірна, 26—28. Коломия, 29—30. Снятин, 1. жовтня Городенка, 2. Заліщики, 3. Бучач, 4. Чортків, 5. Копичинці, 6. Гусятин, 7. Збараж, 8—10. Тернопіль, 11. Зборів, 12—13. Золочів і 14—19. Львів.

Дешевість білетів вступу: від 10 сот. для збірних відвідувачів, 25 сот. пільгові і 54 сот. нормальні дозволяють усім звідати цю важку господарську імпрезу.

Переговори з баскійськими націоналістами.

Червоний еспанський уряд задумує організувати федераційну республіку. Спільним органом

— Ні, не можу я крамарити... Мене... мене... мене завадло знати... Я розуміюсь тільки... тільки... тільки... на латині... а...

Та вона втіла йому до рота повну оклянку з шампанським. Він вишив і затих.

Ми знову сіли в човен. Ніч була темна, дуже темна. Проте я добре дивився, як вони обнімалися та поцілувалися кілька разів.

Виникла з того страшна катастрофа.

Дівалися про наше свавільство, вигнали за те дядька Пидана. А батько мій теж обурившись, відіслав мене кінчати філософію до пансіону Рікоде.

Я допався до матури за п'ять тижнів після того. Тоді поїхав до Парижа вивчати право; вернувся до рідного міста аж за два роки.

На розі вулиці Серпан впала мені в око крамниця. Читав: „Кольовіальні продукти Пидана“. А знизу, щоб було кожному зрозуміло, „Бікалія“.

Я гукнув:

— Квантум мутатус аб ільо!...

Він підвів голову, забув про купця, кинувся до мене, простираючи руки:

— А, молодий мій друже, це ви, мій друже молодий? Який-же я радий, який я радий!

Повзана живка, дуже округлих форм, вишита сукня з апарату і впала мені на груди. Я ледве визнав її, така вона стала гладка.

— Як вам ведеться? — спитався.

Пидан, взявшись знову до ваги:

— О, дуже добре, дуже добре! Я заробив три тисячі франків, чистих, цього року!

— А латина, пане Пидане?

— Е, Боже мій, латина! Латина, латина, ба, чите, — з своїм на харч не вистачає!

Перекл. М. Рильський.

цих республік мало би бути т. зв. „народна рада“, зложена з представників професорів, амархістичних і республіканських партій. Оптимістично-намір протиставив ген. Моля створення автономної баскійської провінції. Він веде тепер переговори в тій справі з баскійськими націоналістами. Проект прийняли баскійці дуже прихильно. В найближчих днях має приїхати до Бургос делегація басків, яка підпише там відповідний договір з ген. Франком.

В КАТАЛЬОНІ ВОРОХОБНЯ.

З Барселони повідомляють, що ворохобня проти генераліаду захопила цілу Каталонію. Президент Компаніс — як кажуть — має намір утікати з Барселони. Комуністична посолка Юрурі (Пасіонарія) приїхала до Барселони зі закордоню. Була вона тільки у Франції, бо до Англії відмовили їй візовою візи.

ВІСТІ З ФРОНТУ.

СЕВІЛІЯ, 23. 9. ПАТ. На всіх відтинках, які опанували повстанці — спокійно. На фронті Гвадалахара національні війська добули цілий йукінірський табір і харчеву базу. В пристанях Х'ехо, Сантандер і Більбао закордонні кораблі забирають утікачів. Війська ген. Моля відновили наступ на Більбао. Відділи, що наступають від Тольози сподіються, що стрінуть сильний опір в Ейбарі, де є фабрика зброї. Однак ген. Моля має дуже сильну артилерію і думає, що опір не триватиме довго. В Мадриді розстріляли підполковника, якого підозрювали у шпигуванні.

ЧЕРВОНІ МІЛІОНЕРИ ГУЛЯЮТЬ ПО КАВАРНЯХ І РЕСТОРАНАХ.

МАДРИД, 23. 9. ПАТ. Комунікати червоних повідомляють, що на всіх фронтах спокійно. Стежам червоних удалося відібрати кілька сіл. Червоний уряд проголосив наказ, щоби члени „людової міліції“ йшли на фронт і не величалися зі зброєю по каварнях і ресторанах.

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ ХОЧЕ ПІДДАТИСЯ. РАВЕР, ПАТ. По здобутті Таліери, який наліч війська пішли вже 55 км. у напрямку Риду. Кружляють поголоски, що през. Азаня, який каже, що має ще доволі сил довести далішніх боїв.

Гарнізон міста Леріда в Каталонії перейшов на сторону повстанців. Останні бої велася з містом Толедо. В Астурії червоні відступили у гори.

СОВІТСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ДЛЯ ІСПАНІЇ. (РО). Московська преса з 20. ц. м. миста телеграму з Одеси, що відіти вийшов перший совітський корабель „Нева“, який везе харчі для жінок і дітей Іспанії. (Свої можуть гинути в голод!). Харчі важать приблизно 2.000 тонн і стять 500 тонн масла, 300 тонн цукру, 225 тонн корисних виробів, какао, молока, консервів та це все за гроші совітських робітників.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНОСТЬ АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГолоШЕННЯ до нашого щоденника

Свята в краю.

ДЕНЬ ОБЖИНКІВ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРА“ В КАМІНЦІ СТРУМ.

Багато перешкод і труднощів довелося долати місцевій філії „Сільського Господаря“, аки вдалося зорганізувати і дістати дозвіл на „День Обжинків“ камінецької округи. Крім філії „С. Г.“ організатором свята займався місцевий кооператив „Бут“ та Районна Мелічарня. Варто піднести і працю голови камінецької філії „С. Г.“ дир. Пекарського Романа, який займався всім з молодечеством енергією. В свята зорганізував і підготував імпрезу інж. Сосні Мих.

Свято відбулося в неділю 20. вересня. Значаткував його о. д-р Ігн. Цегельський, настоятелем Службою Божею (з год. 1919 року), на якій старенький о. шамб. Мих. Цегельський виголосив високопатрістичну промову. По богослужінні уформувався на церковній площі під проводом енергійного і з повним відданого справі д-ра П. Миколаєвича похід, у якому взяла участь переважно чотиритисяч на зорганізована маса народу з Камінця і з околиць сіл. Похід попереджувала дуга з хестра з Купча; на його чолі йшли: делег. У.П.Р. пос. Кузьмович В., делегат централі „С. Г.“ інж. Голод та голова місцевої філії „С. Г.“ дир. Пекарський Р. За ними чарками пошлюли відпоручники всіх повітових установ, Союз Українок у комплекті, члени економічних комітетів установ і відтак довгою пестрою з тою ряди селян з орієнтаційними таблицями Мило вражали дугові однострої Батігач, джата з серпами і косарі в білих одягах з Сімо Бенькова та бад'юра постава молоді з Тишні; прегарно золотими буквами виготовили з синьому шовку транспарентом. Під час походу крім музики, співали сільські хори Батігач, Із лоденця, Полоничної і Тишні. Похід перейшов у сторону міської площі за рікою Бугом у напрямку порядку, а розтагнувся у двох кілометрах ленту!

На майдані над рікою усталено трибуни прикрашену нац. прапорами, килимами і лорігом батька української кооперації Івана Лемського. На цій трибуні усталились делегати з Львова з о. крил. Ю. Дзєровичем і голова філії „С. Г.“ в Камінці. Перед ними передібрали увесь похід у такому порядку: Камінь Ст. Батігачі, Добротвір, Полонична, Коломиця, Желехів Великий, Сілець Беньків, Братин, Ст. коля, Стратів, Талани, Датиш, Дерів і Тишниця.

Свято відкрив короткою промовою дир. Пекарський, відтак залучені сільські хори співали під дир. п. Мартинюка Мих. кооперативний гімн. Посол Кузьмович з імені централі „С. Г.“ побажав усім пожитку зі зборів і плодів землі. Інж. Голод у ядерній промові підкреслював значіння організації для нашого селянства і всього народу. По промовах жінки-делегати Сільця Бенькова відіспівали обжинковий гімн „С. Г.“ склали вінець колосся представниці „С. Г.“ При цім гарний привіт склала Н. Воробець. Молоді Стрентова такий самий вінець з Мел. Зубик.

В другій частині свята відбулася щоденна пописи сільської молоді. Незвичайно вибагли

серпами (Сілець Беньк.) і китайками (Желехів
Вел. і Тадан).

НИНІ В

АПОЛЬОН

Серед яких умовин іде культурно-освітня праця?

янка. Його брата Андрія, Грицька Іванусу. Дмитра Бабія, підозрюючи їх без жадних на це доказів в битті шиб у місцевої жидівки Рухлі Куршер. Передержавши їх на постерунку, відставили усіх до судових арештів в Раві Руській. Під час довгого судового слідства, яке трвало довгих два місяці і то в часі життя, яке велося не лише в напрямі биття шиб, але посуджено їх у привласненості до ОУН, показалося, що підозріння поліції є нічим неоправдані, бо усіх арештованих по переслухалі свідків дня 18. серпня ц. р. звільнено на волю.

Тим поліція не задоволася. При кінці серпня ц. р. знова арештовано секретаря Кружка Рідної Школи, Омеляна Зінькова під замітом писання якихось відозв до ярославського повіту та контакту із штрайком у тому повіті і відставила його також до судових арештів в Раві Руській, а у релігійно-аматорського гуртка Кружка Р. Ш. Яцка Видри перевела в тому часі два рази ревізію, шукаючи за нелегальною літературою. Віримо, що судове слідство покінчиться так як і попередше справедливо в суді і Омелян Зіньків небаром виїде також на волю. Всетаки прикро, що поліція в Гійча, яка повинна бути вдоволена з того, що молодь замість допускати якихось рабункозних нападів та різних посто, як це діялося давно, тепер працює легально в установах законом дозволених над моральним піднесенням свого села, — ставиться чомусь до тої молоді неприхильно і забирає їй дорогий час, засилаючи її до тюрми, хіба тільки по те, щоби її психічно зламати.

Інтересові чинники в цій справі повинні перевірити дійсний стан у Вільках Магдебурзьких, бо таке поведіння постерункових не повинно ніколи до здорових відносин, навпаки, приносить лише велику шкоду, тим більше, що терором ніколи не відбереться охоту працювати над собою і своїм народом. — С. В.

кі проші річні бора у Франції, що вельть собі платити по 400 до 600 зол. від одного докумен-ту, а також узраціють цей процедур річні ошуканці тут у краю. Селянин платить, але бу-вають випадки, що контракт не дістає, або коли дістане, то по приїзді до Франції довгі місяці мусить відрабляти кошти контракту то му господареві, що його спровадив.

Перед тим повинні наші селяни бути обережні й не давати себе вивискувати. Одинока рада все порадитися, як вірити неправдливим поголоскам і злим дорадникам і з повним довірям відноситися до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами (Львів, вул. Виннивецьких ч. 4, II. пов.), яке має право заінтересованих в еміграції інформувати й давати поради.

В Тель Авіві помер основник і бурмістр цього міста Меір Дізенгоф

НОВИНКИ.

— Уже появилася казедарник для молоді „На Сліді“. Дбайливо виданий, багатий змістом, у гарній оправі, необхідний кожному учневі. Ціна 40 сот., з поштовою пересилкою 50 сот. Замовлення слати на адресу: „Вогні“, Львів, Чарнецького 26.

— Книжки, які бажали би Ви прочитати, можете позичити на довірливих умовах у випозичальні книжков. "ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. Всі пільні лектури завжди на складі. Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ї ран. до 7-ї вечором.

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машини всяких систем поручає Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11. Одного українська фірма в тій ділянці. Наука пишання на машинах.

— Новий українець-адвокат у Львові. На
днях переїде свою канцелярію до Львова адво-
кат, письменник, б. організатор Яворіщини, д-р
Роман Сегола. Канцелярія міститись при вул.
Коручини 17, телефон 205-07.

— 3 Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Дня 24. ц. м. в год. 17 відбудеться у Бібліотеці НТШ засідання „Комісії старої історії України“ із звітом доц. д-ра Я. Пастернака з його археологічних дослідів літом ц. р. у рилосі, Белзі та Коломиїщині.

— Академічні Вечори в Станіславові. В неділю 27. ц. м. в год. 18. відбудеться у Станіславові в салі „Народньої Торговлі“ виставка драматична Зубика п. н. „Княжий Львів“ (зі світлинами).

— Світ праці в кодексі зобов'язань. Відчит на цю тему виступить мр Генрик Фіш на зіранні наукового відділу Союзу книголюбів у Ольці, що відбудеться 24. ч. м. в салі при л. Булярда (будинок Промиславо-Торговельної палати). Вступ для гостей відкрий.

— Філософічний зїзд відбудеться в днях 24. 26. ц. м. в авлі краківського університету під проводом проф. В. Рубчинського та секретаря р. Гайцмана. До участі у зїзді, зголосилося зверх 300 осіб з Польщі і заграїні.

— Лицеї тільки у зв'язку з гімназіями. Міністерство освіти пояснило на запити у справі організації лицейів, що передбачується творення галузьосвітніх лицейів тільки в місцевостях, де були повні гімназії давного типу. Такі лицейі будуть повставати тільки у зв'язку з новими гімназіями гімназіями. Де нема гімназійної будови, лицейів творити не можна.

— Краєва хроніка. В Улашківцях пов. Чорт підчас бійки на дожинках, які влаштував п'яварок, Владислав Шидловський пробив пострілом у бік постерушкового Гвіздалу. — До культури державної лотерії Н. Кравтера в Бучині вломилися вночі злодії й забрали більшу частину та цілий запас п'юнону й інших товарів.

У Швайківцях пов. Чортків пристала земля
смерть Петра Іваниша, що працював у дворі
ому камінером. — 3 мешкання мотовальні

Мошкя Фармана в Бучачі вкрали золоті 100 зол., призначених на купно дому. — В Асі пов. Коломия добулись до мешканця Андрушівки, який втік з двох банківських кас, і погрожуючи смертю, зажадали грошей. Коли селянка їм не відповіла, порізали її тупою ніжкою і забрали 100 штук бачки та два золоті. Жертву напавезли до шпиталю. — В Кутах пов. Косів вкрали Антона Хлазовського, касієра міського управління, під закидом спроневерення 700

До Впов. Передплатників
Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом,
якими просимо надсилати перед-
плату на жовтень 1936 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

мо менше свідомленими. Зокрема молодь села
активіється до праці над собою, бо свідомо того,
що лише свідоме і добре виховане громадянство
дасть собі раду в житті і в слушний час зможе по-
служити своєму народові. При кожній нагоді мо-
лодь займається збіркою пожертв потрібних на
континіа будови величавого власного „Народ-
ного Дому“ і безплатно працює при його будові.

Праця молоді в саюзі в очах постерунку
жовтої поліції в Гінчу і він для стероризуван-
ня молоді переводить поміж нею часті ревізії,
можливо поміж тими громадянами, що найбільше
потребують часу цієї праці. Що поліція тероризує
молодь, на доказ хай послужать отсі дані:
Дня 19, червня ц. р. постерункові поліції з Гінча
під час ревізії й арештували Ярослава Возь-

Нині в четвер, дня 24. вересня у Великім Театрі

виступи МАРІОША МАШИНСЬКОГО в комедії Дейвіса

„ВСЯКІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ“.

В справі еміграції до Франції.

В останніх часах стали по цілому краю ширитися невірні вісті про еміграцію до Франції. У висадці починають приїздити до Львова цілі партії наших земляків, свято переконаних, що тепер дуже легко можна дістатися до Франції. Бувають випадки, що деякі йдуть десятки кількох кілометрів пішки на те тільки, щоби ще того самого дня вертатись до дому з тим, з чим прийшли.

На запити, звідки довідалися про якісь еміграційні можливості до Франції, одні поклику-
ються на записки, інші знову на сусідів, що
були в місті і там чули. Які розміри прийшло
біднотство, показує такий факт.

До Яворіщини прийшла вістка, що на терен Ярославського повіту відбувається рекрутація рілних робітників на виїзд до Франції. Запорожані тією вісткою яворівці висилають чоловіка до Ярослава, щоби розвідався на місці про все докладно. Висланець вертає і потверджує цю вістку, з тим, що треба їхати до Львова. І справді за кілька днів приїхали до Львова чотири фіри з кандидатами на виїзд. Розуміється, тієї самої днини вернулись з нічим, непідходячи видлючи останній, може й позичений грош на підводи.

Причиною цієї "гарячки" треба шукати з одного боку в хибній інтерпретації селянами всяких нових подій у політичному житті, з другого боку в неовісній агітації ошуканців. Наш селянин знає, що досі виїзди до Франції впродовж кількох років були утруднені, аж раптом читає в часописах про покращання взаємин між Францією та Польщею й еміграція знає комбінація готує. Ошуканці це використовують, а що по селі не гаряди і не один рад би виїхати, балакунство починає своє робити. Звідси поголоски

про рекрутації, про сезонні виїзди до Франції
і т. д.

Ствердити мусимо, що у справах еміграції до Франції не зайшла ніяка зміна. Еміграція дещо обмежена і можуть виїздити лише ті, що одержали із Франції запотребування або контракт праці. Вістки про рекрутацію чи виїзди на сезонні роботи неправдиві.

На ще едно треба звернути увагу.

На днях появився розпорядок польського уряду, що не буде признавати сезонних контрактів праці, важних до дня 1. грудня ц. р. і на їх основі ніхто не одержить посвідки на еміграційний паспорт. Цей розпорядок появився у пресі і знову вийшло непорозуміння. Кожний підхопив слово „сезонний“ і набрав переконання, що треба спішитися, бо тільки до 1. грудня ц. р. можна їхати на сезонні роботи до Франції!

В дійсності цей розпорядок появився на те, щоби боронити інтереси тих емігрантів, які тепер під осінь дістають контракти праці з шаблоновим речинцем одного року важкості. Хто виїхав на весну, цей мав гарантований рік праці, а хто має тепер їхати, то може його стрінути тільки доля, що дня 1. грудня ц. р. буде мусіти вертатись назад до краю.

З огляду на те всі ті, що дістають тепер контракти праці з речинням важності до 1. грудня ц. р., повинні їх відсилати назад роботодавцям і просити їх продовжити ті контракти на час 12 місяців.

Ще на одно слід звернути увагу. При старан-
нях, щоби дістати контракт праці із Франції,
такі селяни дуже часто падають жертвою ви-
везку, якого спрочинниками є різні посеред-
ники. За вироблення контракту вимагають вели-

ход. на шкоду громади. — В Тисмениці пов. Товмач вбито підчас бійки на ринку Миколу Гриневича. У зв'язку з вбивством арештовано Пилипчука й Бабю. — В тартаку Братів Гредів у Скольому застрайкували лісові робітники, домагаючись підвищення зарплат.

— **Тікають з Палестини.** Крізь граничну станцію Снітин—Залуче переїхав транспорт жидівських реємігрантів з Палестини до Польщі числом 130 осіб. Зачувати, що за ними йдуть дачіші реєміграційні транспорт.

— **Трагічна купіль.** З Варни наспіла вістка, що 20. ч. м. утопився там Ярослав Бохенський, купаючись у морю. Був сином дра Степана Бохенського, адвоката в Збаражі і числив 26 літ. Скінчивши правничий відділ львівського університету зі ступенем магістра прав, покійний працював у бюрі подорожей Орбіс і став управителем його відділу спершу в Бидгощі, опісля в Катовицях. Недавно виїхав на відпустку до Варни над Чорне Море і тут постигла його трагічна смерть.

— **В гостях у совітських безбожників.** Як повідомляє совітська преса, група французьких музейників експертів відвідала київські музеї і вистави, м. з. колишню Лавру і музей в б. Софійській соборі. В дні 14. ч. м. голова українського ВОКС, Величко видав прийняття в честь французьких гостей. Може з французької преси довідаємось, яке враження зробили на них старинні українські церкви, перемінені на музеї.

— **Грабунгокий напад на священика.** На дим латинського пароха в Байсах пов. Пінчів напало 8 замаскованих і озброєних бандитів і побили кс. Завальського по голові і плечах, забрали йому в бюрка 500 зол. та годинник. Коли забирали гардеробу зі шафи, кс. З. вискочив крізь вікно і наробив крику. Сполошені злодії лишили гардеробу і втікли з гринцями та годинником.

— **Летунська катастрофа.** На полях громади Байв біля Луцька розбився військовий літак, що попав у повітряний коржотяг. Два летуни погинули на місці.

— **Большевицька гуманітарність.** В різних місцевостях совітської України відбувається масова збірка (очевидно під примусом влади!) для дітей і матерей „трудячої“ Еспанії. Як повідомляють „Вісті“, в однім Дніпропетровську зібрано досі 45 тисяч рублів. Отже бачуть чуже підлісом, а не хочуть видіти голодних дітей і матерей під носом, бо — таки на Україні...

— **Новий титул у Совітському Союзі.** Центральний Виконавчий Комітет комуністичної партії створив поруч дотеперішнього титулу „народний артист республіки“, новий „народний артист Совітського Союзу“, як вищий від попереднього, бто ч. м. дістало цей титул вісім російських артистів, двох грузинів, одна артистка казаської республіки і двох українських артистів Саксаганський і Марія Литвиненко.

— **Новий рекорд лету.** Совітський летун майор Юмашов знявся на літаку „А 6“ з чотирма моторами, узнявши з собою 10 тонн вантажу, на висоту 6605 метрів. Щойно в Парижі міжнародна летунська комісія рішисть, чи цей рекорд признають.

— **Потонули ісландські човни.** Із столиці Ісландії Рейкявіку виїхало минулого тижня на море 5 човнів із 50 рибалками і не вернулися. Імовірно несподіваний буревій затопив їх.

— **Відбудова Києва.** Із ленинградської „Правди“ довідаємось, що тепер перебудовують та відновлюють Київ, який за останні роки щораз більше занепадав і став страшним брудний. Великі зміни поробили на Подолі; на місце відомої „толжучи“ (т. зв. контрактової площі) влаштували кленовий парк. Малі вулички скасовані та перемінені на бульвари. На Володимирському горбку вибудували дім з осідком Центр. Комітету Комуністичної Партії та совіту комісарів. На Подолі вибудували дворець для кораблів і човнів. Правий беріг Дніпра, що приликає до Подолу обведений гранітом; збічна міста над Дніпром перемінені на твердиню. „Подол“ зветься тепер „Петрівкою“; є там усікі промислові фабрики.

— **Цікаві чеські виклади.** Чеська преса приносить цікаву статистику викладів і народнього університету ім. Масарика у Брюні за останній рік. Найбільше слухачів ходило на такі виклади: „Нова Росія в її літературі“ (940), „Фрейд і майбутнє“ (821), „Чи прийде нова культура“ (805), „Подорожні враження лікаря в Китаю“ (780), „У, що вірить європейська мода“ (709), далі „Диктатура — за і проти неї“, „Расова гігієна та стерилізація“. Самі заголовки показують, що виклади вої заторжують дуже актуальні питання.

— **Льондонська сенсація.** Донька відомого кількакратного англійського міністра та диячка мата Черчіля вже вдаре стала темою для всієї преси. Рік тому вступила вона до одного кабареу з равією як танцюристка. Цими днями виїхала вона несподівано до Злучених Держав, щоб уявити шлюб з американським актором Вік Олівієром, з яким познайомилася минулого року в Лондоні. Скандал вийшов з того, що вона не повідомила про це своїх батьків, тільки виїжджаючи залишила лист до своєї мамі. Сара (таке їмя прибирають в Англії теж християнки) Черчіль знала, що її батьки не годяться на це подружжя, тому, що Олівієр має 38 літ, а вона всього 21. Молода артистка виїхала майже без грошей, діставши телеграму з Нью Йорку. Кажуть, що родина вислала за нею її брата, щоб пробував її переконати, що це подружжя для неї невідповідне.

— **Успішні вакації.** Французькі залізничні владі за місяць серпень 325.000 полешевих білетів для осіб, що виїхали на відпочинок. Міністер спорту та відпочинку (бо й такого має Франція) хоче знижкові білети поширити ще на робітників чужинців і давати їх в знім для аматорів спорту. У зв'язку з тим залізничні хотять продавати теж небуваю дешеви спортові костюми.

— **Украв мільон французький поштовий урядовець** Анрі Мішон, попросту з цілим мішком. Було це кілька місяців тому. Поліція не нашла спочатку ніяких доказів його вини, хоч і підозривала його. Він станув перед судом і його звільнили. Та ось кілька днів тому його арештували, бо він нехотичи вбив одного чоловіка. Коли шукали за зброєю, нашли в його портфелі посвідку на 500.000 фр., яку він зложив в одному бельгійському банку. Крім цього його нареджана віддала поліції 20.000 фр., які він передав їй у день арештування. Найдивніше в тій історії те, що згідно із законом не можна потягати до відповідальності того за ту саму провину, за яку його суд раз звільнив. Суд буде імовірно судити Мішона за те, що він був співучасником крадежі і сховав гроші.

— **Ріжні Вістки.** У Відні в сенаторії помер колишній президент Грцій Заїмис у 81 р. життя. — Відомий американський боксер Макс Бер зажив, що візьме активну участь у президентській кампанії в користь Рузвельта. Головою міжнародних письменських союзів „Пен Клубу“ став на місце Уелса — франц. письменник Жіль Ромен. — У Дітроїті помер російський композитор і диригент Осип Гаврилович, що жив в Америці від 1914 р. і заснував у Дітроїті симфонічну оркестру; був теж диригентом у Філадельфії; жонатий із донькою Марка Твейна, співакою. — Союз бельгійських робітничих синдикатів майже одноголосно висловився проти єдиного фронту з комуністами. — У франц. містечку Маньсюр поставили пам'ятник Перові Понісон-Терайль, авторові дуже популярних „Мандрівок Рокамболя“; Терайль колись дуже плодотворний письменник, багато заробляв, славився своєю елегантністю і страшними помилками, які траплялись у його повістях, писаних поквапно. — У Кельні арештували австрійця Кеніга, що був спеціалістом фальшування почтових марок. — У Празі вмер відомий югославський політик Прибавіч.

3 театру.

Великий Театр: „Коріолян“, трагедія на 5 дій Шекспіра.

Чи саме „Коріолян“, а не іншу Шекспірову пєсу вибрати на репрезентаційну виставу нового театрального сезону з огляду на деяку її актуальність? Коли пєса починається від масової демонстрації римського простолюддя, що домагається хліба з державного шпихліра, на мить пригадуємо собі сучасні масові виступи зв'язані із безробіттям і страйками. Та виступ Коріоляна — ворога халкої та хижерної маси, вже мало чим нагадує сучасні повстанні обставини. Історія цього римського героя з V-го віку перед Хр. була така своєрідна, що Шекспір беручи матеріал із життєписів Плутарха небагато потребував у ньому змінити, коли хотів зобразити долю воляка всіх часів, що через надмірні гордоці запропащує свою кар'єру, особисте щастя, навіть придбану військову славу.

Питання, що так цікавлять сучасників про демократію та диктатуру, відходять у Шекспіровій пєсі на другий план перед особистою трагедією надмірно гордої та себелюбної людини, що не хоче виконати навіть звичайної формальності, коли має сказати до юрби кандидатську промову. При кінці трагедії ворог Коріоляна — Авфідій так характеризує його вадичу:

Спершу він а честю працював для Риму. Але не змів він однакою рівню Почестей ріжних у руках тримати. Чи це пиха, що часто пориває Людей за межі щасної їх долі. Чи неспромога свій здоровий розум Як слід прикласти до нових обставин. Коли над ними панував він, — може Природа не дозволяла бутим тим, чим був він.

Ані зложити свій шолом задівний На м'якє крісло, начеб шепотіла, Що підчас миру можна панувати Так само строго, як і в час воєнний.

Коріолян утративши симпатії серед римлян прогнаний з Риму, переходить до своїх учених ворогів і як їх полководць веде війну проти своєї батьківщини. Хоч видається, що він виполов із себе всі давні патріотичні почуття в останній хвилині заломлюється від бачення своєї мамі та жінки, щоб агинутися від бачення.

Пєсу режисерував великий майстер сцени ла Л. Шілер, але цим разом заабракло йому ролі, щоб обговорити її новим підходом. Масові сцени тільки у двох місцях на мить заміняє аудиторію; арештою вони пригадували інші подібні вистави, де крик, гамір і метушня заступають класичну ясність акції. Тим самим зникає рами, що ми їх бачили у „Дзвоні“ і „Німецький“, сильним вітром на сцені та музичною увертюрою не можна заступити самої дії, що тягнеться повні 4 години і томить усіх до кінця.

Страхоцький — дуже інтелектуальний артист, що грав заголовну роллю, не має у своїй фізичній силі, яка дозволяла би відрізнити його чудеса хоробрости. Всі інші артисти — не менше вдатні у своїх ролях почувають себе кибі в чужому світі — попросту у старій „личній“ пєсі, яку невідомо, як театр грає. Сольська в ролі матері Коріоляна не могла діяти в рішавій сцені потрібного враження, щоб зрозуміти розквітання Коріоляна — він же зовсім не володіє голосом і жде в ній. Добрі декорації теж не давали нам нового враження, яке повинно було йти від них. Добрі декорації теж не давали нам нового враження.

Конкурс.

Повітовий Народний Комітет УНДО в Тернополі розписує конкурс на організатора Луті, який рівномірно провадив би повітову канцелярію. Вимоги: партійна приналежність і бесідник. Умовини разом з рефератом надсилати до дня 5. жовтня 1936 р. під адресою Іларіон Бриквич, вул. Мандля 12.

Дописи.

НАРАІВ К. БЕРЕЖАН.

Культурно-освітнє життя. Дня 20. вересня з ранку був в Нараєні к. Бережан ювілей 100-літнього служання місцевій церкві. Після богослуження, а там не го співав хор читальні „Просвіти“ під керівництвом теології Гр. Яничинського, відправлено панахиду за новинників та добродіїв церкви. Вечором того дня відбувся концерт у власній читальній домі. Уступив слово місцевий парох о. Мажош Вергун, мовляючи про церкву в житті українського народу, опісля коротко подібно історію теперішньої церкви, побудованої в 1836 р. після знищення грізною пожежею з 1817 р. стару дерев'яну. Потім сайдували томи хором та змішані. Хор під проводом згаданого диякона виконав цілу низку відповідних пісень. Далі томи, а з. „Слава великій єдиній“ та „Засяло сонце золоте“ беріжани старостіо черкнуло з програми. З декляційний текст шено „Гімн в честь Царя Христа“ та сестичан на свято о. Вергуном написаний вірш „На спомини великої церкви“, який гарно виголосила молоденька диячка маторка Іа. Куцій. Цілий обід та інші імпресії укладі величезний гурт ідейних людей, згуртованих в читальні „Просвіти“. Тому три тижні той самий гурт мав удачу „Верховинців“. Один з аматорів, 22-літній молодий Петро Фадик зійшов несподівано зі сцени, відійшов тяжко неспівомовним побратимам прислава Дня, а замість зужити свої сили на культурну працю, вживають бешкети. Чи за мало ще виникнуть як такі? Чи Кайна в нашам народі не пересвідється?

3 друкарні Вул. Спілки Писл. Львів, Ринка 13